

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 .
3 luni	8 .

Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 748

S U M A R :

Legiferarea în parlamente și în special în parlamentul român, de d-l I. Tanoviceanu;

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de casație, s. I: Paula Haralambie Nicolau cu C-tin Neicu, cu o Observație de d-l Cesar;

Curtea de apel București, s. I: G. N. Cărbunescu cu Moșt. G. A. Sălciuanu;

Curtea de casație din Franța cu o Notă;

Suspendarea afacerilor civile la judecătoriile de ocoale, de d-l G. T. Pallade;

Legiferarea în parlamente și în special în parlamentul român

(Urmarea a 2-a) (*)

Iată principiile în materie de legislațiune pe care ar trebui să le știe guvernele și parlamentarii noștri.

Pe baza lor vom examina câte-va din legile votate în ultima sesiune parlamentară, vom aprecia valoarea lor, și vom arăta ceia ce am cerut și ceia ce am obținut de la aceia care având puterea politică în mână, au influență asupra parlamentului, și prin urmare pot face și desface legile.

Punând interesul public mai pre sus de interesul partidului din care fac parte, nu mă voi da înlătură să critic ceia ce voi crede ca rău s'a făcut, și iarăși, rog să se creadă că ceia ce voi aproba, o voi face din profundă convingere, și nu din spirit de partid.

* * *

Am conlucrat mai întâi la legea asupra baterii monedii de nichel, propunând suprimarea cuvântului «putea» din frasa «va putea fi găurită». Prin această modificare a proiectului, am reușit ca moneda de nichel să fie sigur și obligator găurită, ca în Belgia, spre a evita confundarea cu monetele de argint.

(*) Vezi Curierul Judiciar No. 2 din 1906.

Ministrul de Finanțe a primit această mică modificare, și ea a trecut în lege.

Cred că ea e foarte rațională; un biet conductor de tramway 'mă spunea că, într'o zi rupându-se despărțirea pungii în care ținea piesele de 50 de bani, până când să bage de seamă, a dat 14 piese, pierzând aproape 7 lei, adică leaful pe două zile! Tramwaiile fiind rău luminate, și adese-ori înșesate de lume, conductorul și chiar publicul, riscă une-ori să fie înșelați din cauza asemănării nichelului cu moneda de argint.

Am ținut să relevez acest succes *monetar* al meu, fiind-că, după cum voi arăta îndată, de succese juridice n'am prea avut parte.

Una din primele legi care s'a adus în desbateră Camerii deputaților, a fost aceia care modifica art. 2 din legea de recrutare, din 24 Februarie 1876, în ceia ce privește incapacitatea, rezultând din condamnățiunile penale.

Atât expunerea de motive, cât și proiectul, merită să fie relevată aici, fiind-că e bine ca mai târziu să se știe cum se confecționează legile la începutul secolului al XX-lea.

În expunerea de motive se zicea:

«Prima dificultate constă în aceea că alin. b de sub art. 2, subordonează excluderile pentru condamnări la închisoarea corecțională, condamnării simultanee și la interdicțiunea «drepturilor civile și de familie». Or, în dispozițiunea unei hotărâri judecătorești condamnatoare nici-o dată nu figurează expresiunile «interdicțiunea drepturilor civile și de familie», pe care le întrebuițează legea de recrutare, de oare-ce, conform art. 27 din Codul penal, pedeapsa corecțională și *accesorie* a interdicțiunii, — spre deosebire de pedeapsa criminală a degrađațiunii civice, — constă în ridicarea numai a unuia său multor din drepturile anume indicate de art. 22 din acel cod.

«Examinând acele drepturi enumerate de art. 22 din Codul penal, găsesc că singurul drept, a cărui ridicare este incompatibilă cu serviciul militar, este acela prevăzut la alin. V, adică dreptul de a purta armele și de a servi în armata română, or-care ar fi, în acest cas, cuantumul în-

chisorii corecționale ce ar însoți această interdicțiune; iar ridicarea vre-unuia din cele-lalte drepturi enumerate la acel articol, precum dreptul de a fi tutore, de a fi martur, etc., nu atrage excluderea din armată de cât atunci când cuantumul închisorii corecționale ce însoțește această interdicțiune va fi mai mare de doi ani».

Cel care a redactat această expunere de motive, va fi știut poate să mănuiască sabia foarte bine dar condeiul incontestabil că'l mănuește foarte prost. I conced că va fi tare în strategie or tactică militară dar, ca jurist el este la az buchi și ar fi făcut bine să nu se amestece în cestiuni care excedau competența sa. De sigur că e vre un militar care trecând examenele la Facultatea de drept în mod mediocru și obținând diploma de licențiat se crede azi în stare să dea lecție chiar profesorilor săi!

Ziceam că cel care a scris expunerea de motive trebuie să fi fost un elev mediocru; în adevăr un elev bun n'ar fi scris nici odată că interdicțiunea corecțională e o pedeapsă accesorie, căci el știe că e o mare deosebire între pedepsele accesorie și cele complimentare și că interdicțiunea corecțională e o pedeapsă complimentară iar nu accesorie.

Nimeni nu obliga pe juristul improvisat să arate, în expunerea de motive, că interdicțiunea drepturilor este o pedeapsă accesorie or complimentară, dar o dată ce vorbea de această clasificățiune a pedepselor, era dator să vorbească exact, și să nu repete de două ori în expunerea de motive o greșală atât de elementară.

Dar să trecem mai departe și să examinăm critica pe care o face expunerea de motive textului art. 2 al legii de recrutare a armatei din 24 Februarie sau mai exact din 5 Martie 1876.

Acest articol excludea din serviciul militar:

«1) Pe cei condamnați la o pedeapsă criminală.

2) Pe cei condamnați la o pedeapsă corecțională de la 2 ani în sus și tot de odată la interdicțiunea drepturilor civile și de familie».

De sigur că articolul era rău redactat, și foarte înțelepțește a procedat Ministerul de război void să modifice acest articol; asupra acestui punct sunt de acord cu aceia care au propus modificarea art. 2.

Însă, expunerea de motive în loc să facă critica rațională a art. 2 alin. 2 grămădește erori peste erori, și, dupe cum vom vedea în urmă, propune altă redacțiune tot atât de rea ca și aceia pe care o modifică.

Zic că vechiul articol 2 alin 2 era rău redactat.

În adevăr, pentru-ce să fie scutită de armată o persoană condamnată la 2 ani de închisoare

și la interdicțiunea drepturilor civile și de familie? Serviciul militar nu e un drept, ci este o datorie, și chiar de ar fi un drept el nu e un drept *civil și de familie*, pentru-ca, conform hotărârei judecătorești, condamnatul la aceasta pedeapsă, să fie apărut de serviciul militar. În orice cas, interdicțiunea corecțională este o pedeapsă temporară, de la 6 luni până la 6 ani, pentru-ce s'ar crea din această pedeapsă temporară, o scutire perpetuă de la o datorie cetățenească?

Vedeți, că critica art. 2 alin. 2 din legea de recrutare a armatei, este foarte ușoară, și nu avem trebuință de pagini, nici de teorii juridice, or de relevarea divisiunii pedepselor în complimentare și accesorie, pentru-ca să probăm că acel articol era rău redactat și avea trebuința să fie modificat.

În loc de această critică simplă și întemeiată, militarul improvisat în jurist vrea să pară profund, și dupe cum am spus, cumulează erori peste erori.

El spune că «în dispozitivul unei hotărâri judecătorești *condamnatoare* ⁽²⁶⁾ nici odată nu figurează interdicțiunea drepturilor civile și de familie».

Eroare! Nimic nu împedecă pe judecătorii de a condamna pe un inculpat la pierderea drepturilor civile și de familie, art. 27 Cod. penal spune categoric că judecătorii, în cazurile prevăzute de lege, pot pronunța interdicțiunea unuia sau mai multor din drepturile arătate la art. 22, și art. 22 prevede între alte drepturi și drepturile civile și de familie.

Că în fapt judecătorii nu pronunță nici odată prin hotărâre «interdicțiunea drepturilor civile și de familie», lucrul este adevărat, însă vom arăta mai la urmă că, și ceia-ce s'a pus în locul acestei formule, de asemenea nu va fi pronunțat nici-o-dată.

Mai departe expunerea de motive, examinând drepturile urmate de art. 22 Cod. pen., spune că «singurul drept, a cărui ridicare e incompatibilă cu serviciul militar, este acel prevăzut la alin. V, adică dreptul de a purta arme și de a servi în armata română, or-care ar fi în acest cas cuantumul închisorii corecționale ce ar însoți această interdicțiune».

Nouă eroare!

Mai întâiu nu închisoarea însoțește interdicțiunea drepturilor, ci interdicțiunea drepturilor însoțește închisoarea. Căci, în cazul când aceste două pedepse sunt date împreună, închisoarea e principalul, și nu principalul însoțește pe complimentarul ci complimentarul pe principal.

(26) Cuvântul *condamnatoare* e de prisos căci el ar însemna că în cele *achitatore* figurează.

Dar în afară de această greșală de vorbire, este o altă greșală cu mult mai gravă.

Autorul expunerii de motive crede că condamnarea de a nu purta arme și de a servi în armata română, pe baza art. 27, *ar fi incompatibilă cu serviciul militar.*

Aceasta e o mare greșală.

În adevăr, dupe cum am spus, interdicțiunea corecțională e o pedeapsă temporară de la 6 luni până la 6 ani, cum ar putea însă o pedeapsă temporară să producă o incapacitate perpetuă?

Dacă am avea un text de lege care să ne spună expres acest lucru, atunci, or cât de illogic ni s'ar părea acel text de lege, trebuie să ne supunem lui.

De ex.: sunt legi organice care, declară incapabil pe viață de a ocupa certe funcțiuni, pe acei condamnați pentru crime sau pentru oarecare delict infamante, fără a ține seamă de timpul pentru care a fost pronunțată condamnățiunea. Pentru aceasta însă avem texturi exprese care au prevăzut incapacitatea perpetuă; am dori însă să ni se arate textul de lege pe baza căruia, condamnățiunea de a nu purta arme or a nu servi în armata română *pe doi ani*, de exemplu, ar stabili o incompatibilitate pe viață de a servi în armată?

Am fi curioși să știm de unde ar rezulta această incompatibilitate perpetuă, dacă n'ar crea-o tocmai art. 2 al legii de recrutare?

Ar rezulta ea din Codicele penal?

Evident că nu. Codicele penal permite judecătorului corecțional în art. 27 să interzică unul sau mai multe dintre drepturile prevăzute de art. 22, însă numai pe termen de cel mult 6 ani.

Din hotărârea judecătorească?

Dar ea departe de a excede acest termen de 6 ani, a fixat poate doi ani, un an, zece luni sau șase luni.

Iar, recrutaorul militar contrariu dispozițiilor legii penale, și contrariu hotărâriei judecătorești, va întinde la întreaga viață ceia-ce este pronunțat pe câți-va ani, poate pe câte-va luni! El va lua în considerațiune hotărârea judecătorului penal și se va întemeia pe ea ca pe un lucru cert și indiscutabil, însă, în ceia-ce privește termenul pentru care ea a fost pronunțată, recrutaorul l va nesocoti, și ori cât-va fi de scurt, el va considera condamnățiunea pronunțată pe viață!

De sigur că aceasta e inadmisibil; am avut dar drept să afirm că expunerea de motive grămădește erori peste erori.

Când cine-va este atât de puțin cunoscător al principiilor elementare de legislațiune penală, cum se vede din expunerea de motive, evident

că nu poate pricepe principii mai înalte, și prin urmare nu este în stare să aducă ameliorări în legislațiune.

Căci iată ce a pus legiuitorul cel nou în locul articolului 2 din legea de recrutare a armatei:

«Art. 2 bis. Sunt excluși din serviciul militar și nu pot fi admiși în armată sub nici un titlu:

a) Cei condamnați la o pedeapsă criminală;

b) Cei condamnați la închisoare corecțională de la 2 ani în sus;

c) Cei condamnați pentru ori-cât timp la interdicțiunea dreptului de a purta armele și de a servi în armata română, ori care ar fi cuantumul închisorii corecționale ce ar însoți această interdicțiune».

Când s'a discutat acest articol în secțiuni, am atras atențiunea d-lui general Manu, Ministrul de război și a Secțiunii I-a din care făceam parte, că articolul e foarte rău redactat.

În adevăr, e o greșală a ține seamă exclusiv de mărimea pedepsei corecționale, când e vorba de a declara pe o persoană nedemnă de a îndeplini un serviciu, or de a ocupa o funcțiune, căci nedemnitătea nu ține de mărimea pedepsei, ci de natura infracțiunii.

O persoană poate să fie condamnată pentru furt sau excrocherie, or abus de încredere numai la 5 lei amendă, și totuși conform legilor organice speciale nu mai poate fi, nici magistrat (art. 52 legea org. judec.), nici jurat comunal (art. 7 legea jud. de pace) nici jurat la Curțile cu jurați (art. 260 Pr. penală), nici portărel (art. 13 legea portăreilor), nici avocat (art. 2 legea pentru constituirea corpului de avocați), nici profesor (art. 44 legea învăț. secundar și superior din 24 Martie 1898), nici inginer (art. 22 legea Corpului tehnic din 15 Iunie 1894), etc., etc.

Din contră, o persoană poate să fie condamnată la mai mulți ani de închisoare și aceasta nu o împiedică de a ocupa cele mai înalte funcțiuni dacă infracțiunea nu e socotită infamantă.

De exemplu, conform art. 259 Cod penal când dintr'un duel a rezultat moarte or răniri, pedeapsa luptătorilor va fi închisoarea de la 15 zile până la 4 ani.

În cazul prevăzut de art. 240 Cod penal, când din cauza lovirilor voluntare, victima a rămas sluită sau incapabilă pe toată viața de a lucra, or a devenit mută, surdă, oarbă, sau nebună, pedeapsa va fi de la 2 până la 5 ani de închisoare corecțională.

Și totuși, nici una din legile organice speciale pe care le-am citat, nu declară incapabile de a ocupa funcțiuni sau demnități ori-cât de înalte, pe persoanele condamnate conform art. 240 și 259 Cod penal, chiar de ar fi condamnate la 4

or 5 ani de închisoare corecțională. Aceste persoane pot să devină or-ce în Stat, chiar miniștrii, însă, dupe noua lege nu vor putea fi soldați în armata română. Condamnațiunea de 4 ani închisoare corecțională, pentru delictul de duel, nu e incompatibilă cu funcțiunea de Ministru de război, va fi însă incompatibilă pentru slujba de simplu soldat or vistavoî în armata română!

Maî vedeți un lucru straniu.

Un individ condamnat de mai multe ori pentru excrocherie, furt și abuz de încredere, poate să fie soldat, fără a păta uniforma, dacă fie-care din condamnațiunile ce a suferit, nu trec peste doi ani de închisoare; iar, persoana condamnată la doi ani și o zi pentru duel, nu mai poate fi vrednică să fie simplu soldat.

Dacă articolul acesta nu ar fi produsul ignoranței juridice, am putea cu drept cuvânt să ne mirăm de modul ciudat cum înțelege autorul său demnitatea uniforme.

Iată dar o primă greșală destul de gravă în legea modificatoare, ea consideră pe dueliști și pe aceia care au provocat prin bătaie o leziune gravă, ca nedemni de a fi soldați, pe când nici-o lege organică nu-i consideră nedemni de a ocupa funcțiuni publice, or-cât de înalte, și pe când toc-mai faptul lor arată că ar fi buni să fie soldați, căci, cel puțin la aceste persoane, nu lipsește de sigur caracterul războinic.

Dar nu e numai atât.

Art. 2 din noua lege mai conține încă o dispozițiune nerațională la litera c, când declară că sunt excluși din serviciul militar și nu pot fi admiși în armată, cei condamnați la interdicțiunea dreptului de a purta armele și de a servi în armata română «ori-care ar fi cuantumul închisorii corecționale ce ar însoți această interdicțiune» (27).

Observ mai întâiu că, fără să fie imposibilitate juridică, în fapt nici-o-dată judecătorii nu vor condamna la o mică închisoare corecțională și la interdicțiunea dreptului de a purta armele și de a servi în armata română. Credem că nici nu s'a dat vre-o hotărâre cu acest dispozitiv nici nu se va da vre-o dată în viitor!

Și e straniu că atunci când se modifică textul legii vechi sub motivul că «în dispozitivul unei hotărâri judecătorești, nici-o-dată nu figurează expresiunile: *interdicțiunea drepturilor civile și de familie*», că se pună în loc altă formulă, care și aceia nici o dată nu va figura în dispozitivul unei hotărâri judecătorești.

Dar să presupunem că s'ar găsi judecători

care, usând de latitudinea ce le este lăsată prin legile penale, ar condamna pe unii inculpați la închisoare corecțională și la *interdicțiunea dreptului de a purta arma și de a servi în armata română*.

Cugetat'a redactorii art. 2 din legea de recrutare a armatei la inconvenientele unor atari hotărâri?

Iată o persoană care lovește pe un magistrat în exercițiul funcțiunei sale în sala de ședințe; această persoană poate fi condamnată prin aplicarea art. 184, 60 și 254 C. p. la o lună sau chiar la 15 zile de închisoare, și la interdicțiunea pe timp mărginit. Dacă judecătorii, uzând de latitudinea ce este lăsată prin art. 27 Cod. pen., vor condamna în dispozitivul lor pe inculpat la 15 zile de închisoare corecțională și la *interzicerea dreptului de a purta arme și de a servi în armata română*, individul nostru va scăpa de serviciul militar fiind-că a comis o infracțiune și a stat 15 zile la închisoare!

Mergeți mai departe.

Se poate ca infractorul să fie chiar un militar, și, în complicitate cu un civil, el să fi comis infracțiunea prevăzută de art. 184 alin. 2 C. p.; în acest cas el va fi judecat de tribunalele penale ordinare, și aceste tribunale vor avea puterea, cu condițiunea de a condamna pe inculpat și la o mică închisoare corecțională, ca să excludă pe militar din armată, interzicându-i dreptul de a purta arme și de a servi în armata română?

Ca om de legi și profesor al multor magistrați prezenți și viitori, rog pe juriștii militari să creadă că nu se vor găsi nici-o-dată în Țara românească magistrați atât de naivi în cât să condamne pe un inculpat, fie civil fie militar, la o mică închisoare corecțională și la interdicțiunea dreptului de a purta arme și de a servi în armata română. În latitudinea lăsată lor de legi, judecătorii au acest drept, o recunosc, dar judecătorii nu au numai latitudine de apreciere, ei au și creeri în cap și sentimentul justiției în suflet, și aceasta îi împedecă de a usa de dreptul lor de latitudine spre a se face ridicoli și monstruoși.

Căci de sigur că ar fi ceva monstruos sub raportul echității ca, fiind-că un individ a comis o infracțiune, el să fie scutit de cel mai greu din impozite, de impozitul sângelui, în schimbul unei mici închisori corecționale, de 15 zile or de o lună.

Vedeți ce se întâmplă în Franța unde o nouă lege a reglementat această materie.

Maî întâiu, interdicțiunea corecțională nu scu-tește nici-o-dată pe un individ de a face serviciul militar. Art. 42 Cod. pen. fr. permite judecătorilor să interzică unui individ condamnat

(27) Redacțiune defectuoasă; nu închisoarea însoțește interdicțiunea, ci interdicțiunea, pedeapsă complementară, însoțește închisoarea, pedeapsă principală.

corecțional portul armelor, nu însă serviciul în armată.

Din contră, degradațiunea civică, conform art. 34 alin. 5, atrăgea altă dată nu numai oprirea portului armelor, dar și privațiunea dreptului de a face parte din garda națională și de a servi în armata franceză, însă legea din 15 Iulie 1889 asupra recrutării, a modificat art. 34 alin. 5. Conform acestei legi sunt, ce e drept, excluși din armată, indivizii condamnați la o pedeapsă criminală (aflictivă și infamantă), *însă sunt puși pentru timpul duratei serviciului activ, or al mobilizării, la dispozițiunea ministrului marinei și coloniilor care determină slujbele la care pot fi întrebuințați.*

Prin urmare, în Franța, regula este că cei condamnați corecțional, fie la închisoare, fie la interdicțiunea drepturilor, sunt datorți să facă serviciul militar. Iar cei condamnați pentru crime, fac și ei serviciul la armată, dar nu în calitate de militari, ci în calitate de servitori, dupe conveniența ministerului marinei și coloniilor.

Iată ceia-ce este rațional și ceia-ce a dispus legiuitorul francez în 15 Iulie 1889, în legea sa de recrutare. Cred că nimeni nu va pretinde că armata franceză nu are spiritul demnității personale cât 'l are și armata românească. Rog încă să se observe că, nici-o dată în Franța pedeapsa închisorii or a interdicțiunii corecționale n'au atras dupe sine incapacitatea de a fi soldat, iar dupe legea recrutării din 15 Iulie 1889, nici chiar pedepsele criminale, nu apără pe un francez de obligațiunea serviciului militar.

Și noi facem în 1905 o lege prin care declaram că chiar o pedeapsă corecțională, relativ mică, ar atrage dupe sine scutirea condamnatului de a servi în armata română!

* * *

Cele de mai sus le am expus în secțiunea I a Camerei față cu d. general Manu, ministru de război. Intreaga secțiune a găsit obiecțiunile întemeiate și m'a numit delegat ca să discut, împreună cu ceilalți delegați legea și să dăm o mai bună redacțiune art. 2. Ministrul însuși a recunoscut că art. 2 erea rău redactat.

Ce s'a întâmplat în urmă? N'aș putea să spun; totul este că, în loc de a discuta cu delegații, au venit la Cameră doi ofițeri de intendanță, poate autorii modificării, ca să mă convingă că legea e înțeleaptă și bine redactată.

Și pe când eu discutam cu acești doi domni ofițeri erorile din art. 2 în culoarele Camerei, legea s'a citit, și neluând niminea cuvântul s'a procedat la votare!

Dacă n'aș cunoaște pe generalul Manu de mult

timp, și dacă nu l'aș socoti unul din cele mai frumoase caractere ale țării noastre, aș fi putut crede că dânsul însuși a dorit ca să fiu înlăturat de la discuțiunea acestei legi spre a nu arăta cât e de nerațională.

Dar cum 'l cunosc foarte bine și cum am o deplină stimă pentru caracterul său, o reflecțiune se impune oricărei minți cugetătoare.

Iată un ministru care posedă cinste, inteligență, cunoștințe și iubire de țară, care cu greu se pot găsi reunite la o persoană într'un grad atât de înalt ca la dânsul, și totuși, sub această persoană atât de bine dotată, se face o lege absolut certată cu rațiunea și cu echitatea de și i s'a arătat defectele și însuși a recunoscut că legea e defectoasă!

Trebue să mărturisești că, în atare circumstanțe, îți vine să disperî că se vor face vre-o dată legi bune în Țara românească. Ca ignoranții să aibă pretențiunea și posibilitatea de a face legi, lucrul este de sigur regretabil, dar ca oamenii culti și iubitori de țară, să încurajeze pe ignoranții, punând influența lor pentru ca să se primească legi neînțelepte, iată un lucru trist și descurajător.

Aceasta e prima mea desiluziune în parlament.

În curând am avut o a doua și mai mare, relativ la o lege cu mult mai importantă.

Voesc să vorbesc despre legea contenciosului administrativ.

(Va urma)

I. Tanoviceanu

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚE, S. I

Audiența de la 15 Iunie 1905

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Președinte

Paula Haralambie Nicolau cu Constantin Neicu

Perimare. — Apel. — Fixarea termenului în apel, fără plata citațiunilor. — Suspendarea pricinii la termenul fixat. — Dacă acel jurnal de suspendare poate intrerupe efectele perempțiunii. — (Art. 257 Pr. civilă).

Orî-ce acțiune, apel, opozițiune, recurs, contestațiune, se perimă dacă partea interesată va lăsa să treacă două ani de la cel din urmă act de procedură.

Ast-fel, dacă o parte introduce un apel și în mod neregulat să fixează un termen fără plata taxei citațiunilor, iar la termen, prin neprezentarea părților necitate se suspendă afacerea, acel jurnal de suspendare nu poate împedica efectele perempțiunii, ci are a se considera ca ultim act de procedură însăși petiția de apel.

Deciziunea 308/905. — Respins recursul făcut

de Paula Haralambie Nicolau, contra sentinței Tribunalului Ilfov, s. I cu No. 710/904, dată în proces cu Constantin Neicu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu :

Pe d. avocat Marin Alexandrescu în dezvoltarea motiveilor de casare ;

Pe d. avocat D. Stănescu-Jiu în combateri.

Deliberând.

Asupra motiveilor de casare invocate :

I. «Omissione esențială. Violarea art. 70 și 257 Pr. civ.

«Tribunalul prin sentința sa face o omisiune esențială nediscutând mijloacele propuse de noi în apărare și anume : că perimarea cerută nu poate avea loc, fiind-că se violează art. 70 Pr. civ. întru cât presidentul a dat termen apelului fără a se fi plătit taxele de citațiuni; așa că nefiind citați, n'am avut cunoștința de acel termen pentru a ne fi putut apăra. Și perimarea prin urmare nu a putut fi pronunțată de cât cu violarea art. 70 și 257 care prescrie ca să fi trecut 2 ani de la cel din urmă act de procedură. Or în speța, care a fost cel din urmă act de procedură ? în dosarul tribunalului nu se vede nici un act de procedură care să fi servit drept bază tribunalului pentru calcularea termenului pentru perimare».

II. «Exces de putere și greșită interpretare a dispozițiilor art. 191 Pr. civ.

«Tribunalul suspendând prin jurnalul său No. 1403/901 procesul, a comis un exces de putere, făcând o greșită interpretare a art. 91 Pr. civ. care prescrie că suspendarea nu poate avea loc de cât numai dacă părțile fiind chemate nu răspund, înțelegând prin chemarea părților citarea lor, iar nu strigarea lor la apelul nominal».

III. «Exces de putere și violarea art. 326 Pr. civ. presidentul fixând termenul de înfățișare pentru 29 Ianuarie 1901, fără a se fi plătite taxele de citațiuni de nimeni, sau să se fi alăturat vre-un act de sărăcie, comite un vădit exces de putere, întru cât prescripțiile art. 326 Pr. civ. sunt clare și categorice, prohibind a nu se da nici un termen fără a se cita părțile, pentru ca nimeni să nu poată fi judecat fără a se putea apăra».

Având în vedere că prin sentința atacată, tribunalul a declarat perimat apelul făcut de recurenții de azi Haralambie și Paula Nicolau, în contra cărții de judecată a județului ocol III București cu No. 3313/900 ;

Considerând că după art. 257 Pr. civ. ori-ce acțiune, apel, recurs, opozițiune, contestațiune se perimă, dacă partea interesată va lăsa să treacă doi ani de la cel din urmă act de procedură ;

Considerând că în specie, se constată din lucrările aflate în dosarul tribunalului, că cel din urmă act de procedură a fost chiar petiția introductivă de apel a recurenților o dată cu care n'au plătit și taxele citațiunilor, pentru ca în conformitate cu dispozițiunile art. 70 din Procedura civilă să se poată fixa termenul pentru judecarea apelului ;

Considerând dar, că chiar dacă în mod neregulat s'a fixat un termen, fără plata taxei citațiunilor, și la acel termen, în lipsa părților cari n'au fost citate, s'a suspendat afacerea, nu se poate pretinde că o asemenea neregulată procedură, ar fi putut să stingă efectele perempțiunii, pe care legiuitorul a voit s'o admită prin trecerea termenului de doi ani de la cel din urmă act de procedură ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât în specie este constant că cel din urmă act de procedură este însăși petiția de apel a recurenților, și de la data introducerii ei și până la data cererii de perimare, care face obiectul procesului de față, erau trecuți mai mult de doi ani, cu drept cuvânt tribunalul a pronunțat perimarea și, prin urmare, nu poate fi vorba de omisiune, exces de putere și de violarea textelor de lege citate în sus arătatele motive de casare ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Adnotație.— Înainte de modificarea legii de Procedură civilă, la 1900, nu erau articole de lege care să dea naștere la mai multe discuțiuni ca acele referitoare la perimare.

În special art. 257 era foarte confuz redactat. Nu se știa nici ce se poate perima nici de când începea să curgă termenul de perimare. Legiuitorul de la 1900 dă o nouă redacție art. 257 și explică în mod clar, că se perimă : acțiune, opoziție, apel, contestație etc.; ori-ce act care leagă instanța, fie ea instanță primă, fie în apel, fie în recurs. Mai explică în același timp și ce este un act de procedură, pentru a se ști ce anume act poate fi considerat ca ultim act de procedură.

Față de explicările date de legiuitor prin însăși redactarea legii, s'ar fi crezut, sau cel puțin ar fi fost de dorit, ca discuții zadarnice să nu mai existe.

Speța, însă, judecată de Curtea noastră su-premă, dovedește că creierul omenesc lucrează și că spiritul de contradicere este așa de dezvoltat la noi, că și din textele de lege cele mai clare se încearcă controverse.

Care era speța judecată de Inalta Curte ? O parte care perduse înaintea judecătorului de ocol, a făcut apel la tribunal și timp de 2 ani nu s'a mai interesat de soarta apelului. De sigur, a crezut că apelul este un mijloc de a perpetua neexecutarea obligațiunii la care fusese condamnat de către judecătorul de ocol. Cum însă toc-mai acest lucru a voit legiuitorul să înfrâneze prin perimare, cu drept cuvânt tribunalul a decis că se perimă și cererea de apel ; iar Inalta Curte consfințind soluțiunea dată de tribunal decide că petiția introductivă de apel, chiar când nu s'au plătit citațiile, poate fi considerată ca un act de procedură de la care curge termenul de perimare.

În adevăr, citind art. 257 din procedură, nu putem înțelege altfel de cât așa cum a decis Inalta Curte. «Actul de procedură—zice al. 2 al acestui articol—este ori-ce dispoziție, pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinii»; or, petiția de apel îndată ce a fost primită de judecător, este prin ea însăși un act de procedură, pentru că printr'însa se procedează la judecarea apelului. Această petiție face posibilă judecarea apelului. Este, cu alte vorbe, primul act cu care se pune în mișcare instanța, și actele cari pun în mișcare instanțele judecătorești, cari pun procesele în stare de a fi judecate, sunt acte de procedură.

Prin urmare dar, petiția introductivă de instanță, opoziția, apelul, contestația etc., nu pot fi de cât niște acte de procedură de la cari începe a curge termenul de perimare ; iar apostila judecătorului de primirea acestor acte, este dis-

poziția de care vorbește al. 2 de sub art. 257. Adică, judecătorul încuviințează cercetarea pricinii prin primirea petițiunei.

Acum, ca judecătorul a fixat și termenul de infățişare, fără să se fi plătit citațiile, adică a trecut peste dispozițiunile art. 326 Pr. civilă, aceasta este o cesiune cu totul secundară, de la care nu depinde calificarea actului.

Petiția de apel, fie că s'a fixat termenul după plata citațiilor sau înainte, este și rămâne un act de procedură, pentru că nu fixarea termenului da petițiunei caracterul de act de procedură, ci petiția prin sine însăși atunci când e primită de judecător, constituie un act de procedură.

Cesar.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 12 Noembrie 1905

Președinția D-lui AL. D. DOBRICEANU, Consilier

Decisunea civilă No. 281

G. N. Cărbunescu cu Moșt. G. A. Sălciianu

Urmărire mobilă. — Vînzare de lucruri mobile. — Dacă validitatea unei asemenea vînzări, este supusă la vre-o condiție, fie rezolutorie fie suspensivă. — Prescripțiunea instantanee a dobânditorului de bună credință. — Abuzul agentului urmăritor care ar vătămă interesele debitorului. — Calea de urmărit în asemenea împrejurări. (Art. 449 Pr. civ.; art. 13 din legea de urmărire; art. 1909 C. civil.)

Atât art. 449 Pr. civilă, cât și art. 13 din legea de urmărire care se ocupă de vînzarea obiectelor mobile, prescriind predarea pe loc a obiectelor mobile vîndute către cumpărător, în schimbul numărării prețului, fără a supune validitatea acestei vînzări la nici o condiție, fie rezolutorie fie suspensivă, precum o face în privința imobilelor; că această definitivitate a vînzării de obiecte mobile la licitație publică e în strictă concordanță cu doctrina generală a dreptului nostru civil, unde, după art. 1909, în materie de mobile, prescripțiunea dobânditorului de bună credință, se operează într'un mod instantaneu.

Astfel, dacă agentul de urmărire ar comite abuzuri, care ar vătămă interesele debitorului, calea de urmărit nu este anularea vînzării, ci acțiunea personală în desdaunare contra agentului.

Curtea.

Avînd în vedere apelul făcut de G. N. Cărbunescu în contra sentinței Trib. Prahova secția II No. 428 din 10 Octombrie 1905;

Avînd în vedere că moștenitorii defunctului G. A. Sălciianu datorind fiscalu moșiei pînă la moșie din com. Apostolache, jud. Prahova, Administrația financiară de Prahova sechestrează recolta de prune de pe această moșie pe anul curent 1905, și la 22 Iulie zisa recoltă se vinde prin licitație publică cumpărându-se de G. N. Cărbunescu apelantul de azi, care plătește prețul și este pus în posesia obiectelor cumpărate, după cum constată procesele verbale respective, în număr de 4, moșia decedatului Sălciianu conzistînd din 4 bucăți și dar vînzarea făcându-se deosebit pentru fie-care;

Avînd în vedere că, între moștenitorii ivindu-se neînțelegeri, Tribunalul Prahova s. II prin jurnalul No. 5151/905 a numit sechestrul judiciar pe d-l avocat Bureția din Ploești; că acesta obține de la tribunal prin jurnalul No. 5479/905 autorizarea să vindă în folosul moștenitorilor aceiași recoltă de prune, fixându-se ziua de 1 Octombrie pentru vînzare;

Avînd în vedere că contra acestei din nou vînzare a prunelor cumpărate de Cărbunescu la 22 Iulie a. c., acesta a făcut contestație care s'a respins de tribunal prin sentința apelată;

Avînd în vedere că sechestrul judiciar se prevalează de un certificat al Administrației financiare de Prahova No. 15865, aflat la dosar, după care vînzarea de la 22 Iulie s'a anulat, anularea fiind aprobată de Ministerul Finanelor prin ordinul No. 53689/905, și susține că astfel prima vînzare neexistînd, prunele în cesiune sunt încă avere a succesiunii G. A. Sălciianu și deci urmează a se vinde astăzi pe contul acestuia;

Avînd în vedere că atât art. 449 Pr. civ. cât și art. 13 din legea de urmărire din 24 Martie 1877, care se ocupă de vînzarea obiectelor mobile, prescriu predarea pe loc a obiectelor mobile vîndute către cumpărător în schimbul numărării prețului oferit fără a prevedea nici supra licitarea nici anularea vînzării pe vre-un motiv oare-care, adică fără a supune validitatea acestei vînzări la nici o condiție fie rezolutorie fie suspensivă, precum o face în privința imobilelor;

Că, această definitivitate a cumpărătorilor la licitație publică de obiecte mobiliare e în strictă concordanță cu doctrina generală a dreptului nostru civil, unde, după art. 1919 «în materie de mobile prescripțiunea dobânditorului de bună credință se operează într'un mod instantaneu», și în specie nici nu se susține că ar fi fost rea credință din partea lui Cărbunescu;

Că, dacă agentul urmăritor ar comite abuzuri care ar vătămă interesele debitorului urmărit, corectivul acestei situațiuni, precum o arată într'un mod expres ambele texte speciale sus numite, nu este anularea vînzării, care după principiul art. 1909 C. civ. este definitivă, ci acțiunea personală în desdaunare contra agentului;

Avînd în vedere că astfel prunele cumpărate de Cărbunescu bonafide la licitația publică din 22 Iulie a. c. au intrat definitiv în patrimoniul său și nu puteau să mai formeze încă o dată obiectul unei vînzări silite ca avere a debitorilor deposedați;

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul, etc.

(ss) Al. D. Dobriceanu, G. Flaișten, I. Stambulescu, St. Miculescu, G. Buzdugan.

Curtea de casație din Franța, 26 Iulie 1904

Probă.—Fraudă.—Probă testimonială.—Admisibilitate.—Art. 1191 C. civ. (1341 C. fr.).

Comună.—Anularea actului făcut fără autorizare.—Nulitate relativă.—Art. 952 C. civ. (1125 C. fr.).

In caz de fraudă, dovada testimonială este admisibilă, ori care ar fi valoarea litigiului, chiar în lipsa unui început de probă scrisă.

Nulitatea actului consimțit de o comună neautorizată conform legei, nu poate fi invocată de cât de însăși comuna, nulitatea fiind introdusă în favoarea ei, și art. 952 C. civ. (1125 C. fr.) fiind aplicabil în specie.

(Din Pand. Périod. 1905. 1. 407.)

Observație.—Proba testimonială și în consecință și a presumpțiilor, este admisibilă fără nici-o restricție, de câte-ori un act, fie el chiar auten-

tic, este atacat pentru cauză de dol sau fraudă, pentru-că persoana care a fost victima dolului sau fraudei a fost în imposibilitate de a-și procura o dovadă scrisă despre existența acestor fapte. Dispoziția art. 1191 din codul civil nu se aplică deci în specie. Cpr. D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VII, p. 266 și numeroasele autorități citate acolo. Pand. fr., V^o *Preuve*, 698 urm.

În cât privește al doilea punct judecat de Curtea de casație din Franța, el este de asemenea la adăpost de orî-ce critică. În adevăr, comuna fiind în unele privințe asemănată unui incapabil, autorizarea prescrisă de unele legi administrative, fiind de ordine publică, lipsa ei poate fi propusă pentru prima oară în casație, însă se înțelege numai de comună, pentru-că legiuitorul a voit s'o apere numai pe ea. (Argument prin analogie din art. 207 și 952). Cpr. Pand. fr., V^o *Commune*, 1280 și D. Alexandresco, t. I, p. 289 (ed. a 2-a).

(N. R.)

Suspendarea afacerilor civile la Judecătoriile de ocoale

Pentru procesele ce se judecă de tribunalele de județ și Curți, art. 91 și 253 Pr. civ. prevede că judecata se suspendă și prin lipsa părților la strigarea pricinii.

Este întrebarea când se aplică aceste texte de judecătorul de ocol?

De la prima citire s'ar părea că ori de câte ori părțile nu răspund la strigarea pricinii judecătorul va pronunța suspendarea.

Îmi permit a susține că nu *tot-d'a-una* pricina trebuie suspendată, ci suspendarea va avea loc numai în cazul când procedura de chemare este îndeplinită pentru ambele părți și iată motivele:

Conform art. 79 și 80 din legea jud. de pace procedura în civil se îndeplinește de partea reclamantă care la ziua de înfățișare va prezenta judecătorului în ședință dovada că a pus în cunoștința părții adverse acțiunea și termenul de judecată și dacă la înfățișare, reclamantul nu prezintă dovada, judecătorul amână cauza conform art. 82 legea jud. pace, de oare-ce potrivit art. 152 Pr. civilă nu se poate da hotărâre contra părții absente, citația fiind nulă prin lipsa dovezii de înmânare.

Când după îndeplinirea formalităților cerute de art. 79 din legea jud. pace, reclamantul, fie că n'a putut, fie că poate n'a voit a încunoștiința pe pârât conform art. 80, fie că s'a împăcat, nu se mai prezintă la termen a aduce dovada și nici pârâtul nu se prezintă, care e motivul ce ar îndreptăți pe judecător să zică că pricina se suspendă conform art. 91 și 253 Pr. civ. din lipsa părților? Care e dovada pentru judecător că procedura pentru pârât e îndeplinită, căci numai atunci poate pronunța suspendarea.

S'ar putea susține că judecătorul nu e ținut a constata neîndeplinirea procedurii, ci e dator a pronunța suspendarea textul art. 253 Pr. civ. fiind imperativ.

Nu cred că obiecțiunea aceasta să fie întemeiată; de oare-ce în art. 253 Pr. civ. se are în vedere pricinele ce se judecă la tribunalele de județe și Curți, unde procedura se îndeplinește prin portărel, care la termen conform art. 34 din regulamentul legii portărilor este obligat a înainta președintelui respectiv, dovezile luate sau procesele verbale încheiate cu ocazia predării citațiilor și tribunalul la termen, constatând procedura neîndeplinită, și amânând cauza poate supune pe portărel la amendă (vezi art. 231 din regulamentul). De aci rezultă că tribunalul înainte de a aplica art. 253 Pr. civ. din lipsa părților va constata mai întâiu îndeplinirea procedurii.

Așa procedează unele tribunale și aceasta e cea mai bună măsură, de oare-ce cum poate răspunde la strigare o parte care n'are cunoștința de termen?

Și acum, dacă la tribunal unde procedura se îndeplinește de portărel conform art. 2 și 30 din regulamentul legii portărilor și totuși Tribunalul trebuie să observe dacă procedura este sau nu îndeplinită cum s'ar putea susține că judecătorul de ocol poate aplica suspendarea fără a observa dacă procedura este îndeplinită? Cred că judecătorului de ocol pentru aplicarea art. 253 din Pr. civ. i este impusă observarea procedurii, căci suspendarea procesului înaintea sa este supusă condițiunei îndeplinirii de procedură.

Altfel ar fi cazul când s'ar constata existența unei dovezi în regulă conform art. 81 l. j. p. dată de pârât că a luat cunoștința de termen sau când termenul a fost dat în cunoștința părților într'o ședință precedentă.

Cu ocazia desbaterilor în Senat asupra art. 91 Pr. civ. d-l senator V. Poenaru a cerut să se adauge că se vor amîna la începutul ședinței și procesele la cari procedura nu este îndeplinită, iar d-l Ministru de justiție a răspuns că nu poate primi propunerea ca să nu fie discuție între părți asupra procedurii cari ar împiedica judecarea celorlalte procese (vezi desbaterile senatului Pr. civ. ediție of. pag. 344). De aci rezultă că s'a avut în vedere cazul când *părțile se prezintă* în instanță dar susțin neîndeplinirea procedurii, iar nu și cazul când nici una din părți nu se prezintă; ceia-ce mă face să cred și mai mult că atunci judecătorul sau tribunalul vor observa din oficiu îndeplinirea procedurii și constatând că nu e îndeplinită pronunță amânarea iar nu suspendarea cauzei.

G. T. Pallade

Judecător ocol Crasna (Vaslui)

INFORMAȚII

Rogăm stărnitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor: I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu marea investite cu ștampila, *Curierului Judiciar*.